

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصاد

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته‌ی مطالعات زنان

عنوان

بررسی گرایش به تحصیلات عالی و عوامل موثر بر آن در بین

دانش آموزان دختر پیش‌دانشگاهی شهر شیراز

استاد راهنما

دکتر منصوره اعظم آزاده

دانشجو

سمیه فلاح مهرآبادی

اسفند ۱۳۸۸

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

کلیه دستاوردهای ناشی از تحقیق متعلق به دانشگاه الزهرا (س) است.

دانشکده علوم اجتماعی و اقتصاد

پایان نامه

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد

رشته‌ی مطالعات زنان

عنوان

بررسی گرایش به تحصیلات عالی و عوامل موثر بر آن در بین

دانش آموزان دختر پیش دانشگاهی شهر شیراز

استاد راهنما

دکتر منصوره اعظم آزاده

استاد مشاور

دکتر خدیجه سفیری

دانشجو

سمیه فلاح مهرآبادی

اسفند ۱۳۸۸

تقدیم به :

پیشگاه مقدس و مطهر بانوی بزرگوار دو عالم،

یگانه الگوی زنان ،

حضرت فاطمه زهرا (س)

که هر چه دارم قطره ای از دریای بیکران کرامت و محبت اوست.

تشکر و قدردانی ؛

"سپاس خداوندی را که سخنوران از ستودن او عاجزند و حسابگران از شمارش نعمت های او ناتوان و تلاشگران از ادای حق او در مانده اند. خدایی که افکار ژرف اندیش، ذات او را درک نمی کنند و دست غواصان دریای علوم به او نخواهد رسید." (نهج البلاغه، خطبه شماره ۱)

پیشانی شکر بر آستان حضرتش می سایم که به من شور گام نهادن در مسیر فراگیری دانش را عطا فرمود و مرا در تمام مراحل تحصیل یاری نمود.

در آغاز به رسم ادب بر دستان پر مهر پدر و مادر مهربانم بوسه می زنم که از شیر جانشان مرا پروراندند تا توان راه رفتن در مسیر زیستن و اندیشه را بیابم. همچنین بر خود بایسته می دانم که پیرو فرمایش (من لم یشکر المخلوق لم یشکر الخالق) از استاد فرزانه ام سرکار خانم دکتر آزاده به عنوان استاد راهنما که با روشنگری های خود در این تحقیق من را یاری رساندند و همچنین سرکار خانم دکتر سفیری به عنوان استاد مشاور که با فروتنی و صبر در مراحل تحقیق اینجانب کمک فراوان کردند، تشکر می نمایم.

در پایان از همسر مهربانم که در تمام مراحل تحقیق مرا یاری نمودند و همچنین از خانواده همسر و دوستانی که همواره مشوق و حامی من بوده اند، توفیق و بهروزی همه ی آن بزرگواران و خوبان را از درگاه ایزد منان خواستارم.

چکیده:

طی ده سال گذشته در عرصه های مختلف حیات اجتماعی، حرکتی عمیق از سوی زنان جامعه ایران آغاز شده است. از جمله حضور گسترده زنان در دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی یکی از این عرصه ها است که امروز به موضوعی بحث انگیز در بین بسیاری از صاحب نظران و برنامه ریزان کشور تبدیل شده است. از این رو پژوهش حاضر در پی بررسی عوامل موثر بر گرایش دختران به تحصیلات عالی برآمده است. فرضیه های تحقیق با استناد به نظریات قشر بندی اجتماعی وبر، وبلن، بوردیو و رویکرد انتخاب عقلانی مطرح شده اند. شیوه ی بکار گرفته شده در این پژوهش "پیمایش" بوده و جامعه ی آماری آن شامل دانش آموزان دختر پیش دانشگاهی شهر شیراز که در سال تحصیلی ۸۹-۸۸ مشغول به تحصیل هستند، می باشد. جهت نمونه گیری از شیوه ی نمونه گیری تصادفی چند مرحله ای طبقه ای بهره گرفته شد و ۳۶۴ نفر از ۴ منطقه آموزش و پرورش شهر شیراز انتخاب شدند. جهت تجزیه و تحلیل داده ها، دو سطح آمار توصیفی و آمار استنباطی (همبستگی، تحلیل واریانس و رگرسیون) بکار گرفته شده است. نتایج حاصل از این بررسی بیانگر آن است که همه ی متغیرهای مستقل: آگاهی جنسیتی، احساس محرومیت منزلتی، تأیید دیگران مهم، مصرف تظاهری، کسب سرمایه فرهنگی، کسب استقلال اقتصادی و دستیابی به بخت های زندگی رابطه معناداری با گرایش دختران به تحصیلات عالی دارند.

رشته تحصیلی افراد نیز با گرایش به تحصیلات عالی رابطه معناداری داشت به طوری که دانش آموزان رشته هنر بیشترین گرایش به تحصیلات عالی را داشتند و پس از آن به ترتیب رشته تجری، ریاضی، انسانی قرار گرفتند. و پایگاه اقتصادی-اجتماعی افراد هیچ نقشی در گرایش آن ها به تحصیلات عالی نداشت. همچنین براساس ضرایب رگرسیون متغیرهای تأیید دیگران مهم، دستیابی به بخت های زندگی، کسب سرمایه فرهنگی، رشته تحصیلی، کسب استقلال اقتصادی، بیشترین تا کمترین تأثیر را بر گرایش به تحصیلات عالی داشتند.

کلید واژه: گرایش به تحصیلات عالی، دختران، آگاهی جنسیتی، محرومیت منزلتی، ارزیابی فایده،

انگیزه پیروی از دیگران

فهرست مطالب:

صفحه	عنوان
	مقدمه
۱.....	فصل اول: کلیات تحقیق.....
۲.....	۱-۱- طرح مسئله.....
۴.....	۲-۱- پرسشهای پژوهش.....
۴.....	۳-۱- اهمیت و ضرورت پژوهش.....
۵.....	۴-۱- اهداف پژوهش.....
۵.....	۱-۴-۱- اهداف کلی پژوهش.....
۵.....	۲-۴-۱- اهداف جزئی پژوهش.....
۶.....	۵-۱- تاریخچه آموزش زنان.....
۶.....	۱-۵-۱- آموزش زنان در ایران.....
۱۳.....	۲-۵-۱- آموزش زنان در جهان.....
۱۸.....	۳-۵-۱- دین و آموزش زنان.....
۲۲.....	فصل دوم: پیشینه و ادبیات تحقیق:.....
۲۳.....	۱-۲- مروری بر تحقیقات داخلی و خارجی.....
۲۳.....	۱-۱-۲- مقدمه.....
۲۳.....	۲-۱-۲- تحقیقات داخلی.....
۲۹.....	۳-۱-۲- تحقیقات خارجی.....
۳۴.....	۴-۱-۲- بررسی تحقیقات پیشین.....
۳۵.....	۲-۲- مروری بر نظریات پژوهش.....
۳۵.....	۱-۲-۲- مقدمه.....

- ۳۵.....۲-۲-۲- رویکرد کارکردگرایی - ساختاری.....
- ۳۸.....۳-۲-۲- رویکرد فمینیستی.....
- ۴۰.....۱-۳-۲-۲- فمینیسم لیبرال.....
- ۴۲.....۲-۳-۲-۲- فمینیسم مارکسیستی و سوسیالیستی.....
- ۴۴.....۳-۳-۲-۲- فمینیسم رادیکال.....
- ۴۵.....۴-۲-۲- رویکرد قشربندی اجتماعی.....
- ۴۵.....۱-۴-۲-۲- نظریه منزلت پایگاهی ماکس وبر.....
- ۵۱.....۲-۴-۲-۲- نظریه مصرف نیابتی (تظاهری) وبلن.....
- ۵۴.....۳-۴-۲-۲- نظریه سرمایه فرهنگی بوردیو.....
- ۵۸.....۵-۲-۲- رویکرد انتخاب عقلانی.....
- ۵۸.....۱-۵-۲-۲- نظریه تصمیم‌گیری لیتل.....
- ۶۰.....۲-۵-۲-۲- نظریه‌ی مبادله‌ی هومنز.....
- ۶۲.....۳-۵-۲-۲- گرایش و نظریه فیش باین و آیزن.....
- ۶۵.....۶-۲-۲- چارچوب نظری پژوهش.....
- ۷۱.....۷-۲-۲- مدل نظری پژوهش.....
- ۷۲.....۸-۲-۲- فرضیات پژوهش.....
- ۷۴.....**فصل سوم: روش پژوهش.....**
- ۷۵.....۱-۳- مقدمه.....
- ۷۵.....۲-۳- روش پژوهش.....
- ۷۵.....۳-۳- ابزار گردآوری اطلاعات.....
- ۷۶.....۴-۳- اعتبار و پایایی.....
- ۷۷.....۵-۳- واحد تحلیل.....

۷۷	۶-۳- جمعیت آماری تحقیق.....
۷۸	۷-۳- نمونه‌گیری.....
۷۸	۱-۷-۳- حجم نمونه.....
۷۹	۲-۷-۳- روش نمونه‌گیری.....
۸۰	۸-۳- روش تجزیه و تحلیل داده‌ها.....
۸۰	۹-۳- تعریف نظری و عملی متغیرها.....
۹۳	فصل چهارم: یافته‌های پژوهش.....
۹۴	۱-۴- مقدمه.....
۹۴	۲-۴- نتایج و بررسی جداول توصیفی تحقیق.....
۱۱۶	۳-۴- بررسی فرضیات تحقیق.....
۱۱۶	۴-۴- بررسی توزیع متغیرها.....
۱۱۷	۵-۴- بررسی ماتریس همبستگی برای متغیرهای با توزیع نرمال و غیر نرمال.....
۱۲۰	۶-۴- بررسی رابطه‌ی بین آگاهی جنسیتی و احساس محرومیت منزلتی.....
	۷-۴- بررسی رابطه‌ی بین آگاهی جنسیتی و احساس محرومیت منزلتی با گرایش به
۱۲۱	تحصیلات عالی.....
	۸-۴- بررسی رابطه‌ی بین آگاهی جنسیتی و انتظار و ارزیابی فایده (کسب سرمایه
۱۲۲	فرهنگی، کسب استقلال اقتصادی و دستیابی به بخت‌های زندگی).....
	۹-۴- بررسی رابطه‌ی بین آگاهی جنسیتی و انتظار و انگیزه پیروی از دیگران (مصرف
۱۲۴	تظاهری و تأیید دیگران مهم).....
	۱۰-۴- بررسی رابطه‌ی بین احساس محرومیت منزلتی و انتظار و ارزیابی فایده (کسب سرمایه
۱۲۵	فرهنگی، کسب استقلال اقتصادی و دستیابی به بخت‌های زندگی).....
	۱۱-۴- بررسی رابطه‌ی بین احساس محرومیت منزلتی و انتظار و انگیزه پیروی از دیگران

- ۱۲۷..... (مصرف تظاهری و تأیید دیگران مهم)
- ۴-۱۲- بررسی رابطه‌ی بین انتظار و ارزیابی فایده (کسب سرمایه فرهنگی، کسب استقلال اقتصادی و دستیابی به بخت‌های زندگی) با گرایش به تحصیلات عالی..... ۱۲۹
- ۴-۱۳- بررسی رابطه‌ی بین انتظار و انگیزه پیروی از دیگران (مصرف تظاهری و تأیید دیگران مهم) با گرایش به تحصیلات عالی..... ۱۳۱
- ۴-۱۴- بررسی رابطه‌ی بین رشته تحصیلی با آگاهی جنسیتی و احساس محرومیت منزلتی..... ۱۳۲
- ۴-۱۵- بررسی رابطه‌ی بین رشته تحصیلی با انتظار و ارزیابی فایده (کسب سرمایه فرهنگی، کسب استقلال اقتصادی و دستیابی به بخت‌های زندگی)..... ۱۳۶
- ۴-۱۶- بررسی رابطه‌ی بین رشته تحصیلی با انتظار و انگیزه پیروی از دیگران (مصرف تظاهری و تأیید دیگران مهم)..... ۱۳۸
- ۴-۱۷- بررسی رابطه‌ی بین رشته تحصیلی و گرایش به تحصیلات عالی..... ۱۴۱
- ۴-۱۸- بررسی رابطه‌ی بین پایگاه اقتصادی - اجتماعی با سایر متغیرهای مستقل و وابسته..... ۱۴۴
- ۴-۱۹- تحلیل رگرسیونی گرایش به تحصیلات عالی..... ۱۴۶
- ۴-۱۹-۱ تحلیل رگرسیونی متغیرهای مستقل و زمینه‌ای بر متغیر وابسته گرایش به تحصیلات عالی..... ۱۴۷
- ۴-۱۹-۲ تحلیل رگرسیونی متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته گرایش به تحصیلات عالی..... ۱۵۱
- فصل پنجم: بحث و نتیجه‌گیری..... ۱۵۴
- ۵-۱- نتیجه‌گیری..... ۱۵۵
- ۵-۲- محدودیت‌های تحقیق..... ۱۶۲

۱۶۳ ۳-۵- پیشنهادات

۱۶۵ فهرست منابع

پیوست ۱

پیوست ۲

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۱ تعداد پذیرفته شدگان دانشگاهها و مراکز آموزش عالی	
وابسته به وزارت علوم به تفکیک سال و جنس.....	۳
جدول ۱-۳-۱- نتایج آلفای متغیرها.....	۷۷
جدول ۲-۳-۲- حجم نمونه.....	۷۹
جدول ۳-۳-۳- شاخص های متغیر وابسته (گرایش به تحصیلات عالی).....	۸۲
جدول ۳-۳-۴- شاخص های متغیر مستقل اصلی (آگاهی جنسیتی).....	۸۳
جدول ۳-۳-۵- شاخص های متغیر مستقل اصلی (احساس محرومیت منزلتی).....	۸۴
جدول ۳-۳-۶- شاخص های متغیر مستقل واسط (کسب سرمایه فرهنگی).....	۸۵
جدول ۳-۳-۷- شاخص های متغیر مستقل واسط (کسب استقلال اقتصادی).....	۸۶
جدول ۳-۳-۸- شاخص های متغیر مستقل واسط (دستیابی به بخت های زندگی).....	۸۷
جدول ۳-۳-۹- شاخص های متغیر مستقل واسط (مصرف تظاهری).....	۸۸
جدول ۳-۳-۱۰- شاخص های متغیر مستقل واسط (تأیید دیگران مهم).....	۸۹
جدول ۳-۳-۱۱- شاخص های متغیر زمینه ای (پایگاه اقتصادی-اجتماعی).....	۹۱
جدول ۴-۲-۱- توزیع فراوانی درصد پاسخگویان بر اساس سال تولد.....	۹۴
جدول ۴-۲-۲- توزیع فراوانی درصد پاسخگویان بر اساس رشته تحصیلی	۹۵
جدول ۴-۲-۳- توزیع فراوانی درصد پاسخگویان بر اساس تحصیلات مادر و پدر.....	۹۶
جدول ۴-۲-۴- توزیع فراوانی درصد پاسخگویان بر اساس شغل مادر و پدر.....	۹۷
جدول ۴-۲-۵- توزیع فراوانی درصد پاسخگویان بر اساس نوع مسکن	۹۸
جدول ۴-۲-۶- توزیع فراوانی درصد پاسخگویان بر اساس منطقه سکونت	۹۹
جدول ۴-۲-۷- توزیع فراوانی درصد پاسخگویان بر اساس درآمد.....	۱۰۰

- جدول ۴-۲-۸- توصیف آماری شاخص میزان درآمد..... ۱۰۰
- جدول ۴-۲-۹- توزیع فراوانی درصد پاسخگویان براساس پایگاه اقتصادی - اجتماعی..... ۱۰۱
- جدول ۴-۲-۱۰- توصیف آماری شاخص پایگاه اقتصادی - اجتماعی..... ۱۰۲
- جدول ۴-۲-۱۱- توزیع فراوانی پاسخگویی به شاخص های گرایش به تحصیلات عالی..... ۱۰۳
- جدول ۴-۲-۱۲- توصیف آماری متغیر گرایش به تحصیلات عالی..... ۱۰۴
- جدول ۴-۲-۱۳- توزیع فراوانی پاسخگویی به شاخص های آگاهی جنسیتی..... ۱۰۵
- جدول ۴-۲-۱۴- توصیف آماری متغیر آگاهی جنسیتی..... ۱۰۶
- جدول ۴-۲-۱۵- توزیع فراوانی پاسخگویی به شاخص های احساس محرومیت منزلتی..... ۱۰۷
- جدول ۴-۲-۱۶- توصیف آماری متغیر احساس محرومیت منزلتی..... ۱۰۸
- جدول ۴-۲-۱۷- توزیع فراوانی پاسخگویی به شاخص های کسب استقلال اقتصادی..... ۱۰۸
- جدول ۴-۲-۱۸- توصیف آماری متغیر کسب استقلال اقتصادی..... ۱۰۹
- جدول ۴-۲-۱۹- توزیع فراوانی پاسخگویی به شاخص های کسب سرمایه فرهنگی..... ۱۱۰
- جدول ۴-۲-۲۰- توصیف آماری متغیر کسب سرمایه فرهنگی..... ۱۱۱
- جدول ۴-۲-۲۱- توزیع فراوانی پاسخگویی به شاخص های دستیابی
به بخت های زندگی..... ۱۱۱
- جدول ۴-۲-۲۲- توصیف آماری متغیر دستیابی به بخت های زندگی..... ۱۱۲
- جدول ۴-۲-۲۳- توزیع فراوانی پاسخگویی به شاخص های مصرف تظاهری..... ۱۱۳
- جدول ۴-۲-۲۴- توصیف آماری متغیر مصرف تظاهری..... ۱۱۴
- جدول ۴-۲-۲۵- توزیع فراوانی پاسخگویی به شاخص های تأیید دیگران مهم..... ۱۱۴
- جدول ۴-۲-۲۶- توصیف آماری متغیر تأیید دیگران مهم..... ۱۱۵
- جدول ۴-۲-۱- نتایج آزمون کلموگروف - اسمیرنوف..... ۱۱۶
- جدول ۴-۵-۱: ماتریس همبستگی پیرسون (با سطح معنی داری دو دامنه)

- ۱۱۸..... برای متغیرهای با توزیع نرمال
 جدول ۴-۵-۲: ماتریس همبستگی اسپیرمن (با سطح معنی داری دو دامنه)
- ۱۱۹..... برای متغیرهای با توزیع غیر نرمال.....
 جدول ۴-۶-۱: نتایج ضریب همبستگی پیرسون بین آگاهی جنسیتی
- ۱۲۰..... و محرومیت منزلتی.....
 جدول ۴-۷-۱- ضریب همبستگی پیرسون بین آگاهی جنسیتی
- ۱۲۱..... و احساس محرومیت منزلتی با گرایش به تحصیلات عالی.....
 جدول ۴-۸-۱- آزمون همبستگی بین آگاهی جنسیتی با (کسب سرمایه فرهنگی،
- ۱۲۳..... کسب استقلال اقتصادی و دستیابی به بخت های زندگی).....
 جدول ۴-۹-۱- آزمون همبستگی بین آگاهی جنسیتی با (مصرف تظاهری
- ۱۲۴..... و تأیید دیگران مهم).....
 جدول ۴-۱۰-۱- آزمون همبستگی بین احساس محرومیت منزلتی با (کسب سرمایه فرهنگی،
- ۱۲۶..... کسب استقلال اقتصادی و دستیابی به بخت های زندگی).....
 جدول ۴-۱۱-۱- آزمون همبستگی بین احساس محرومیت منزلتی با (مصرف تظاهری
- ۱۲۸..... و تأیید دیگران مهم).....
 جدول ۴-۱۲-۱- آزمون همبستگی بین گرایش به تحصیلات عالی با (کسب سرمایه فرهنگی،
- ۱۲۹..... کسب استقلال اقتصادی و دستیابی به بخت های زندگی).....
 جدول ۴-۱۳-۱- آزمون همبستگی بین مصرف تظاهری و تأیید دیگران مهم
- ۱۳۱..... با گرایش به تحصیلات عالی.....
 جدول ۴-۱۴-۱- توصیف آماری میزان آگاهی جنسیتی و احساس محرومیت منزلتی
- ۱۳۳..... بر حسب رشته های تحصیلی.....
 جدول ۴-۱۴-۲- تحلیل واریانس برای مقایسه میانگین های احساس محرومیت منزلتی

برحسب رشته های تحصیلی..... ۱۳۳

جدول ۴-۱۴-۳- نتایج تحلیل واریانس برای مقایسه میانگین های آگاهی جنسیتی

برحسب رشته های تحصیلی..... ۱۳۴

جدول ۴-۱۴-۴- آزمون مقایسه دوجه دوی میانگین متغیر آگاهی جنسیتی

برحسب رشته های تحصیلی..... ۱۳۵

جدول ۴-۱۵-۱- توصیف آماری کسب سرمایه فرهنگی برحسب

رشته های تحصیلی..... ۱۳۶

جدول ۴-۱۵-۲- تحلیل واریانس برای مقایسه میانگینهای کسب سرمایه فرهنگی

برحسب رشته های تحصیلی..... ۱۳۶

جدول ۴-۱۵-۳- آزمون کروسکال-والیس برای مقایسه متغیر کسب استقلال

اقتصادی و دستیابی به بخت های زندگی برحسب رشته های تحصیلی..... ۱۳۷

جدول ۴-۱۶-۱- توصیف آماری میزان مصرف تظاهری

برحسب رشته های تحصیلی..... ۱۳۸

جدول ۴-۱۶-۲- تحلیل واریانس برای مقایسه میانگین های مصرف تظاهری

برحسب رشته های تحصیلی..... ۱۳۹

جدول ۴-۱۶-۳- آزمون مقایسه دوجه دوی میانگین متغیر مصرف تظاهری

برحسب رشته های تحصیلی..... ۱۳۹

جدول ۴-۱۶-۴- آزمون کروسکال-والیس برای مقایسه متغیر تأیید

دیگران مهم برحسب رشته های تحصیلی..... ۱۴۱

جدول ۴-۱۷-۱: خلاصه شاخصهای آماری گرایش به تحصیلات عالی

برحسب رشته های تحصیلی..... ۱۴۲

جدول ۴-۱۷-۲- تحلیل واریانس برای مقایسه میانگینهای گرایش به تحصیلات عالی

- ۱۴۲.....برحسب رشته های تحصیلی.....
جدول ۴-۱۷-۳- آزمون مقایسه دوجه دوی میانگین متغیر گرایش به تحصیلات عالی
- ۱۴۳.....برحسب رشته های تحصیلی.....
جدول ۴-۱۸-۱- نتایج آزمون همبستگی اسپیرمن بین پایگاه اقتصادی - اجتماعی
- ۱۴۵.....با متغیرهای مستقل و وابسته.....
جدول ۴-۱۹-۱-۱: نتایج آزمون تحلیل رگرسیونی خطی درباره ی
- ۱۴۷.....عوامل موثر بر گرایش به تحصیلات عالی.....
جدول ۴-۲۲-۱-۲: ضرایب آزمون تحلیل رگرسیون درباره ی
- ۱۴۹.....عوامل موثر بر گرایش به تحصیلات عالی.....
جدول ۴-۱۹-۲-۱: نتایج آزمون تحلیل رگرسیونی خطی متغیرهای مستقل
- ۱۵۱.....بر گرایش به تحصیلات عالی.....
جدول ۴-۱۹-۲-۲: ضرایب آزمون تحلیل رگرسیون درباره ی
- ۱۵۲.....متغیرهای مستقل بر گرایش به تحصیلات عالی.....

مقدمه:

امروزه با توجه به افزایش اهمیت دانش بشری در اداره‌ی امور اجتماعی، سیاسی و اقتصادی، دسترسی گروه‌های مختلف اجتماعی به نهادهای آموزشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار شده است. این دسترسی هم می‌تواند براساس نیازهای جوامع ملی به نیروهای انسانی کارآمد توجیه شود و هم بر مبنای حقوق گروه‌های مختلف شهروندان. معمولاً اقدامات حکومت‌ها در گسترش دامنه آموزش بیشتر تحت تأثیر ملاحظاتی از نوع نخست و تلاش گروه‌های اجتماعی برای نیل به موقعیت برتر آموزشی، بیشتر بر مبنای ملاحظاتی از نوع دوم است.

آموزش، نقش ویژه‌ای در تحکیم وحدت ملی و تقویت همبستگی اجتماعی از طریق اشاعه‌ی سنت‌ها و رسوم اجتماعی، ایدئولوژی‌ها، زبان‌ها، بهبود وضعیت توزیع درآمد، افزایش پس‌اندازها، منطقی کردن الگوی مصرف، ارتقای موقعیت اجتماعی زنان و بالاخره زمینه‌سازی انطباق بیشتر جامعه با تغییرات تکنولوژیک را ایفا می‌نماید (لاکهید، ۱۳۷۱: ۲۳).

دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی هر کشور به عنوان مکان عالی علمی، محل تربیت نیروی انسانی با توانایی‌های علمی و اعتماد به نفس کافی در ارائه تفکرات و راه‌حل‌های جدید و مبتکرانه است. دانشگاه در جامعه چهار وظیفه مهم را برعهده دارد. این وظایف عبارت از تربیت نیروی انسانی متخصص و ماهر، اهتمام در توسعه‌ی پژوهش علمی، ارائه خدمات به جامعه و کاهش نابرابری‌های اجتماعی هستند. آموزش عالی می‌تواند با فراهم کردن زمینه‌های تحرک اجتماعی از نابرابری‌های اجتماعی بکاهد و از طریق ارتقای آگاهی‌های عمومی جامعه به کاهش آسیب‌پذیری‌های فرهنگی کمک می‌کند و از طریق همگانی کردن علم می‌تواند به پرکردن شکاف طبقاتی مساعدت نماید. همچنین این نهاد به برقراری نظم اجتماعی درونی متکی به تعادل در نظام قشربندی اجتماعی و ایجاد هماهنگی میان اجزای آن از قبیل ثروت، منزلت و معرفت کمک می‌نماید (ذاکر صالحی، ۱۳۸۴: ۷۷).

با توجه به کارکردهای آموزش، امروزه توجه و علاقمندی رو به رشدی در میان محققان و سیاستگذاران کشورها نسبت به گسترش آموزش عالی و پرورش نیروی انسانی بوجود آمده است. چراکه آموزش در سازمان تخصصی نوعی سرمایه‌گذاری برای هر کشور به شمار می‌آید. این سرمایه باید از طریق بهره‌گیری از مشارکت افراد آموزش‌دیده در توسعه فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی ملی به کار گرفته شود. در این خصوص طبیعی است که زن و مرد در قبال مسئولیتی واحد از حقوق مساوی برخوردار شوند.

گروه‌های اجتماعی برآنند تا با دسترسی بیشتر به آموزش و نیز تأثیرگذاری بر محتوای آن، بر میزان «قدرت اجتماعی» خود بیفزایند و دیدگاه‌های افراد جامعه را که نهادهای آموزشی در شکل دادن به آن‌ها بسیار موثرند از آثاری که می‌تواند به زیان آن‌ها باشد، دور کنند. با توجه به نقش حیاتی تحصیلات در زندگی جوانان، ما شاهد فرایند جهانی «تورم تحصیلات» در جامعه‌ی معاصر می‌باشیم. دختران جوان نیز به عنوان نیمی از جامعه‌ی جوانان از این مسئله مستثنی نیستند.

شواهد موجود نشان می‌دهد که پس از پیروزی انقلاب اسلامی، زنان تحصیلکرده مسلمان، به گونه‌ای فزاینده موقعیت مناسبی در روند تصمیم‌گیری به دست آورده‌اند. به همین نحو دسترسی آن‌ها به سطوح مختلف آموزشی، از جمله آموزش عالی افزایش یافته است، که این خود از مهم‌ترین شاخصه‌های ارتقای وضعیت زنان در هر جامعه است.

با این وجود، اگر چه دختران از گسترش فرصت‌های ایجاد شده برای آموزش بهره برده‌اند و حتی نسبت رشد آماری آن‌ها بیش از پسران بوده است اما رسیدن به مقدار مساوی با پسران، به ویژه از سطح آموزش متوسط به بالا، هنوز تلاشی بیشتر را می‌طلبد.

به هر حال با وجود پابرجایی نابرابری در بهره‌گیری از آموزش زنان تا حد زیادی سد و بندهایی که برای راه یافتن به تحصیلات عالی زنان وجود داشته، برداشته شده است و در هر زمینه‌ای از علوم که به زنان فرصت تلاش و فعالیت داده شده است آن‌ها توانسته‌اند همپای مردان و حتی در برخی موارد جلوتر از آن‌ها قرار گیرند و ضمن رفع موانع متعدد اجتماعی و خانوادگی به موفقیت‌های